

Beszámoló a 3. Urbanizációs Ökológia Konferenciáról

Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Pécs

Pécs, 2025. október 16–17.

A konferenciát a Pécsi Tudományegyetem (PTE, TTK, BI) Ökológiai Tanszéke szervezte együttműködve a Magyar Ökológusok Tudományos Egyesületével (MÖTE), a Pécsi Akadémiai Bizottsággal (PAB), a Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatóságával (DDNPI) és Pécs MJV Önkormányzatával. A rendezvény megvalósulását a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kara, az MTA Pécsi Akadémiai Bizottsága, a Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete, Pécs Városa és a Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatósága támogatta.

A konferenciát 2025. október 16-17-én, immár harmadik alkalommal rendezték meg, ezúttal Pécsen, a Tudományegyetem Természettudományi Karának Vargha Damján dísztermében zajlott maga az esemény. A rendezvény fő célja az volt, hogy a legfrissebb hazai tudományos eredmények bemutatása mellett fórumot biztosítson az urbanizáció ökológiai vonatkozásaival foglalkozó kutatók, hallgatók és a téma iránt érdeklődők számára. A konferencia fő témája az urbanizáció élővilágra gyakorolt hatásainak, ökológiai vonatkozásainak, a városi környezetben élő élőlények adaptációs stratégiáinak és interakcióinak vizsgálata volt.

A kétnapos eseményen számos hazai tudományos intézmény képviselője részt vett, és számos előadás hangzott el a városi környezet biodiverzitásáról, egyes élőlénycsoportok (pl. madarak, beporzók) viselkedésbeli adaptációjáról, a klímaváltozásról, valamint az inváziós fajok ökológiai vonatkozásairól egyaránt.

A rendezvényen 49 regisztrált résztvevő volt jelen, de érdeklődőként közel 60 egyetemi hallgató is részt vett az előadásokon. A konferencián 3 plenáris előadás hangzott el:

- Dr. Batáry Péter (Ökológiai Kutatóközpont): Közép-európai falvak rejtett biológiai sokfélesége
- Dr. Pipoly Ivett Ildikó (Pannon Egyetem): Az extrém időjárási események és városi környezet együttes hatása vadon élő madarak szaporodási sikerességére
- Dr. Kurucz Kornélia (Pécsi Tudományegyetem): Láthatatlan határvonalak: zoonózisok ökológiája városi környezetben

A plenáris előadók valamennyien több éves kutatási eredményekkel és számos, mindenki számára hasznos tapasztalattal mutakoztak be, melyek mind igen figyelemfelkeltőnek bizonyultak. Dr. Batáry Péter előadása például a városok mellett a kisebb falvak természetes környezetre gyakorolt hatásaira hívta fel a figyelmet, míg Dr. Pipoly Ivett Ildikó a szélsőséges időjárási események madárpopulációkat veszélyeztető jelenségeit mutatta be. Dr. Kurucz Kornélia pedig egészen újfajta megközelítést ismertetett a városi környezet állatvilágát érintően.

Az említett plenáris előadások mellett azonban fiatal kutatók poszterbemutatói és interaktív szekcióbeszélgetések is színesítették a programot. A konferencián további 20 előadás és 11 poszter előadás hangzott el, melyeket a résztvevők érdeklődve hallgattak (1. ábra).

1. ábra. Az előadásokat nagy érdeklődéssel hallgatta a szakmai közönség. Pécs, Vargha Damján Konferenciaterem, 2025. 10. 16.

(fotó: <https://www.ttk.pte.hu/hirek/2025-10-20-sikeresen-lezajlott-a-3-urbanizacios-okologia-konferencia>)

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem kutatóit a Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézetéről egy közös téma kapcsán, társszerzőségben hárman is képviselték: Rusvai Katalin, Centeri Csaba és Bíró Zsolt. A konferencián Rusvai Katalin személyében egy előadás is elhangzott „Oázisok vagy gyomtengerek? Avagy lehet-e szerepe a játszótereknek a városi biodiverzitás megőrzésében?” címmel. A téma egészen egyedi oldalról közelíti meg a városi zöldterületeket. A kutatások többsége csak a városi parkokra koncentrált, a játszóterekkel kifejezetten jellemzően nem foglalkoztak még. Az EU Természethelyreállítási rendelete, illetve az egyre fokozódó urbanizáció és egyéb káros hatások (pl. szennyezés, klímaváltozás, inváziós fajok terjedése) miatt azonban egyre sürgetőbbé válik a „kevésbé értékesnek tartott” területek vizsgálata is.

A kutatás egyébként egészen meglepő eredményeket is hozott. Egyrészt viszonylag nagy fajgazdagságot sikerült kimutatni (44 játszótéren 174 faj), másrészt pedig a várttal ellentétben a mesterséges felületek (pl. gumilap, beton) aránya nem feltétlenül volt összefüggésben a degradáltabb vegetációval. Sőt, a legkisebb arányban egy olyan helyszínen voltak megtalálhatóak gyomfajok, ahol közel 90%-ban mesterséges felület fedte a játszótérrel. Habár a kutatás még kezdeti fázisban van, feltételezhető, hogy a földrajzi elhelyezkedésnek is szerepe lehet a játszótérek vegetációját illetően. Az eredmények alapján például jól látszik, hogy a mátrai kistelepüléseken volt a legtermészetesebb a vegetáció, ezeken a helyszíneken gyakran még kifejezetten erdei növényfajok is megjelentek. Emellett azt is sikerült kimutatni, hogy a zöldterülettel nem érintkező játszótérek szignifikánsan magasabb a gyomfajok aránya, tehát a közvetlen környezetnek is nagy szerepe van.

Szintén említésre méltó, hogy összesen 11 inváziós faj jelenlétét is rögzíteni tudtuk, s meglepő módon sajnos éppen az allergénként ismert parlagfű volt az egyik leggyakoribb és legtömegesebb faj. Így humánegészségügyi okokból is indokolt a játszótérek megfelelő kezelése és tervezése.

Végkövetkeztetésképpen elmondható, hogy a játszótérek biodiverzitásában a közvetlen és a tágabb környezet természetességének is nagy szerepe lehet, s még a mesterséges felületek magas aránya mellett is kialakulhat viszonylag természetes növényzet. Így mindenképp érdemes a városi tervezés során e zöldfelületekre is figyelemmel lenni, mert a városi biodiverzitás megőrzésében akár még a gyerekszivajtól hangos kis területek is fontos szerepet vállalhatnak.

A konferencián számos hasznos információt és tapasztalatot lehetett valamennyi résztvevőnek szerezni. Számomra az előadást követő számos kérdés és szakmai beszélgetések újabb kutatási irányokat és célokat segítettek megfogalmazni, melyeket remélhetőleg a jövőben a városi biodiverzitás megőrzésének céljával tudok majd hasznosítani.

A konferencia absztraktkötete hamarosan letölthető lesz az alábbi oldalon:

<https://www.ttk.pte.hu/karunkrol/intezetek/biologiai-intezet/tanszekek/okologiai-tanszek/konferenciak/3-uok/>

Rusvai Katalin

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet
Természetvédelmi és Tájkazdálkodási Tanszék

A műre a Creative Commons 4.0 standard licenc alábbi típusa vonatkozik:

[CC-BY-NC-ND-4.0.](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

This work is licensed under a

[Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

